

IK DOE DUS IK DURF: DE MATE VAN COPING ALS VOORSPELLER VAN ANGSTSTOORNISSEN BIJ BASISSCOOLKINDEREN

Instelling: Ambulatorium

Naam student: Sonja Dijkstra

Naam scriptiebegeleider: Manon van Starrenburg

Ik doe dus ik durf:

De mate van coping als voorspeller van angststoornissen bij basisschoolkinderen en het effect van leeftijd hierop

Angststoornissen zijn één van de meest voorkomende stoornissen bij kinderen, en kunnen negatieve implicaties hebben wanneer deze onbehandeld blijven (o.a. verhoogde kans op depressies, sociaal isolement, slechte schoolprestaties). De manier waarop kinderen ambigue situaties (als potentieel gevaarlijk of niet) en hun capaciteiten om hiermee om te kunnen gaan inschatten, heeft invloed op de mate van angst die het kind ervaart en de manier waarop het kind met deze situatie omgaat (copingstijl). Een actieve, probleemoplossende copingstijl wordt over het algemeen gelinkt aan een lage mate van angst, terwijl een passieve, vermijdende copingstijl samenhangt met een grote mate van (chronische) angstklachten. Binnen dit onderzoek wordt gekeken of een actieve copingstijl niet alleen angst in het algemeen kan voorspellen, maar ook de verschillende angststoornissen zoals gespecificeerd door de DSM-VI (Gegeneraliseerde angststoornis, paniekstoornis, sociale angststoornis, obsessieve, compulsieve angststoornis, separatieangststoornis en specifieke angststoornis). Verwacht wordt dat er een negatieve samenhang is tussen actieve coping en de verschillende angststoornissen, maar dat deze groter zal zijn bij separatieangst, sociale angst en gegeneraliseerde angst. Ook wordt onderzocht of leeftijd een moderator is binnen de gevonden verbanden. Verwacht wordt dat de gevonden samenhang sterker zal zijn voor het jonge kind (7-10) dan voor het oudere kind (11-13) omdat deze volgens de literatuur minder gebruik maken van actieve coping en hiervoor meer afhankelijk zijn van hun omgeving. Voor dit onderzoek zijn vragenlijsten (waaronder CLSK en de SCAS die specifiek gebruikt zijn binnen dit onderzoek) afgenomen bij kinderen van verschillende basisscholen uit Noord-Brabant. Deze kinderen participeren in een groter onderzoek naar het preventief inzetten van een groepstraining bij kinderen met angstklachten. De gebruikte data is dan ook van dit onderzoek afkomstig. Uit de resultaten blijkt dat actieve coping slechts een significante samenhang vertoont met sociale angst en specifieke angst. Wanneer het effect van leeftijd middels regressieanalyse onderzocht wordt, blijkt dat deze een interactie-effect heeft op het verband tussen actieve coping en sociale angst en tussen coping en gegeneraliseerde angst. In beide gevallen is het negatieve verband anders dan verwacht sterker (en in het geval van gegeneraliseerde angst: aanwezig) voor het oudere kind. Mogelijke verklaringen hiervoor zijn dat de participanten een relatief lage mate van angst rapporteren en dat coping een belangrijkere voorspeller van angst is voor oudere kinderen, omdat deze mogelijk voor geruststelling meer op zichzelf aangewezen zijn en hun angsten minder snel met anderen delen. In behandeling van kinderen met sociale en gegeneraliseerde angst lijkt het bij kinderen vanaf 10 jaar nog belangrijker te zijn om hun copingstijl in kaart te brengen en hierop in te spelen wanneer deze niet actief (maar passief/vermijdend) is. Deze resultaten suggereren dat de mate van actieve coping een voorspeller kan zijn van specifieke angst, sociale angst en gegeneraliseerde angst, en dat voor de twee laatstgenoemde angststoornissen geldt dat dit negatieve verband sterker is voor het oudere kind dan voor het jongere kind.

Voor vragen en aanvullende informatie kunt u mailen naar: m.vanstarrenburg@acsw.ru.nl